

125-146=22 db.

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 10 kor.
 Negyedévre 4 ..
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 ..
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 ..
 Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők

XXII. évfolyam 125. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1916 június 1.

Gróf Széchenyi püspök a Vörös-Keresztért.

Ma Nagyvárad egész ősi székesegyháza és püspöki palotája, valamennyi termével, egész berendezésével, remek parkjával együtt a jótékony szolgálatában ismét újabb szerephez jut.

Ebben a nemes szolgálatban állott és áll a székesegyház és a palota a háboru kitörése óta szakadatlanul. A székesegyházban mutatta be a megyés püspök az első gyászmisét az elesett hősök lelki üdvösségéért. Ott száll napról-napra az ima az Egek Urához a diadalmas békéért. A rezidencia az első sebesültek megérkezése óta katonai tisztkórház és azonfelül is a hadi jótékony adományoknak soha ki nem apadó forrása. Ma a püspöki székesegyház és székespalota hadijótékonyági köre még jobban kiszélesül. Gróf Széchenyi püspök átadja négy napra palotáját azoknak, a kik vele egyesülten akarnak áldozni a Vörös-Kereszt oltárán. Meghívja e város egész közönségét otthonába, mint e város első polgára, felhívja polgártársait az egyesülésre a ma mindnyájunkat minden különbség nélkül egyesíteni tudó nagy és szent cél: a Vörös-Kereszt szolgálatára.

Nagyvárad közönsége pedig megérti azt a szeretetet, mely ebből a meghívásból feléje sugárzik és hasonló szeretettel viszonyozza azt. Ha annyi szív, annyi nemes és hazafias érzés találkozik az ősi székesegyház és rezidencia boltívei alatt: akkor lehetetlen, hogy ebből bőszeges áldás ne fakadjon a sebesült

és beteg hősök javára, hadseregünk dicsőségére, a haza jövő nagyságára.

A megyéspüspök mellett ott állnak e napokban művészi tehetséggel megáldott testvérei. Festményeik, amelyeket kiállítanak és a jótékony célra felajánlanak, a nagy időkről beszélő kegyeletes emlékek lesznek e kiállítás révén, azonfelül, hogy a mai fejlett magyar művészetben számottevő, önmaguknál fogva is súlyllyal bíró alkotások. Egy-egy főuri otthon díszül voltak szánva. Most

közkincesé lesznek. áldozatul letéve a Vörös Kereszt nemzeti oltárára.

Nagyvárad püspöke Nagyvárad minden polgárát szeretettel hívja magához a haza, a hősök ügyének szent nevében. Áldás fog belőle áradni a mindnyájunknak egyformán legdrágább ügy: a magyar hazáért vérző hősök istápolása javára. Ahány sebet bekötöznek, ahány vér- és könnyecseppet letörölnek e négy nap áldozataiból: annyi nemes cselekedettel lesz e magyar nemzet erkölcsi tőkéje gazdagabb.

Asiago és Arsiero kezünkön.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 31. (Hivatalos.) O cs. és kir. fensége Jenő főherceg vezérezredes vezérlete alatt Tirolból előnyomult haderők elfoglalták Asiagot és Arsierót.

Az Arsierótól északkeletre eső térségen csapataink elűzték az ellenséget Gallióból és rohammal elfoglalták e helységtől északra levő magaslati állásait. A Monte Balto és Monte Fiara birtokunkban vannak.

Asiagotól nyugatra az Assa szakadástól kezdődőleg az elfoglalt Punta Corbini erődig zárt harcokban állunk. A Posina patakon át előnyomult erők elfoglalták a Monte Priaforát. Az olaszok újabb kétségbeesett kísérletei, hogy a Besalitól délre levő állásainkat elfoglalják, hiábavalók voltak. A támadásunk kezdete óta eltelt felhónap alatt 30,388 olaszt, közöttük 694 tisztet fogtunk el. 299 ágyut zsákmányoltunk.

Ma reggel több tengeri repülőgép számos bombát dobott a San Georgo di Nogarai pályaudvarra és az ottani katonai telepekre. A pályaudvar épületében 4 találatot figyeltünk meg.

Orosz hadszíntér. Budapest, május 31. (Hivatalos.) Élénkebb harci tevékenység a besszarábiai arcvonalon és Volhyniában tovább tart.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, május 31. (Hivatalos.) Az alsó Bojusától északra csapataink olasz járőröket elűzték. A helyzet változatlan. *Höfer.*

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

Nagy Pünkösdi occasió keretében

Legújabb ruhaselymek, Grenadinok, Epongeok, Batisztok, Cartonok és Zephirek. Gyönyörű Blousok, kor. 9:50, 12:50, 16:50 és feljebb. Divatos gallérok és Rüschoek, napernyők, keztyük, harisnyák, tricok és soknik. Vászón és szalma kalapok. Fehérneműek, ing, gallér, kézelők, nyakkendőek. Ridicülök. Szőnyegek és függönyök kerülnek legolcsóbban eladásra!

Ma nyílik meg a képkiallítás a püspöki palotában.

A program.

Művészi keretet adott Széchényi Miklós gróf püspök a Vörös-Kereszt céljaiért lelkesülő társadalmi mozgalomnak, amelyet egységessé tett a képkiallítás rendezésével. Mindazon erők, amelyek eddig széttagolva működtek, a nagy célra egymást erősítve hassanak.

E keret nagystilű, a rezidencia, a székesegyház és a park a külsőségek, a képek, a toronyzene, az orgonahangverseny, az előadások a művészi hatásokat adják. A székesegyház és a rezidencia egységessége soha nem volt olyan pregnáns, mint e nagy napokban s a művészi hatásokat emelni fogják a hely ritka kiválósága, a nagy méretek, a zsufoltság lehetetlensége, a magasságok és távolságok összhangja s mindaz, amit hatalmas lombu fák, óriási ivék, széles, kényelmes termek és szalonok, a boltíves templom áhitatos csöndje s eddig szigorúan elzárt klasszikus képek hangulatai nyújthatnak.

Ami lesz ma, az tegnap csak készült. Pally Lajosné korán kint van a rezidenciaiban s a pódiumot építteti a katonákkal, a balszárnyon a konyhát rendeztetti. Brém Lőrinc kanonok, Mazurek Gyula püspöki titkár megelőgetten mosolyog, minden sikerül. Jönnek látogatók, jön Pally Lajos feketében, „öregem, szervusz“, köszönti Pallyné s tovább rendez ez a nagyszerű, ez a bájos, ez a fáradhatatlan jobbkez, mindnyájunk lelkiismerete.

Az volna a legérdekesebb szám, mondja tréfásan Mazurek dr, ha a nagyváradi szerkesztők mind fellépnének a pódiumon és összeszecsokolóznának.

— Ebből még nagyobb baj lenne, véljük.

Fráter Emil főhadnagy bekötött fejfel megjelenik s elmagyarázza a vonatszerencsétlenséget, ahol baleset érte. Színpadot építenek.

— Lesz minden állítja Pallyné és még meglepetés is. De ezt nem mondjuk meg az újságoknak.

A folyosón 16 láda, rajta: Erdődy Guláné ajándéka a Vörös Kereszt számára, Vasvörösvár. Csupa új képek.

Bolza Alfonz gróf orgonájához megy játszani. Felséges hangok hullámai érkeznek a templom felől. Ihletett játék, amelynek forrása egy vallásos hívő lélek emelkedettsége.

Oldalt sűrű a konyhaszemélyzet. Ott dolgozik Novomeszky Imre, akinek nagy napjai elkövetkeztek. A közönség kritikája elé kerül mindene, jónak kell lenni s kitűnőnek mindennek.

A katalógus ára 20 fillér, kapható künn.

Az orosz fogságban levő magyarokról Botegh Péter dr főhadnagy ma este 9-kor tart előadást a Kath. Könyvben. Míadenkit érdekelhet, ez a felolvasás, mert szemtanu számol be minden szépítés nélkül hűségesen arról, mi történik véreinkkel Oroszországban.

Az ünnepségek programja a következő:

Első nap.

Aldozócsütörtök. Junius 1 délelőtt fél-tizenkettőkor ünnepi megnyitó. A katolikus dalárda énekel. Dr Lábán Lajos táblai elnök a megnyitó beszédet mondja. Utána sürgönyileg üdvözlök gróf Erdődy Guláné született Széchényi Emilia grófnőt. „Hymnus“ éneklie a dalárda. Ezután a képek megtekintése jön. Ezen megnyitásra városunk előkelősége kivétel nélkül meg fog jenni.

Délután 4 órakor gyermekfelvonulás. A gyermek felvonulás menetét az olasz-i községi polgári leányiskola növendékeinek jelenetei nyíjják meg.

Az I. jelenet „A magyar címer“.
II. jelenet „Csipkerózska“.
III. jelenet „Jákób álma“ (kocsin).
IV. jelenet „Nyár“.
5. jelenet. Ezeket követi egy virághintó leányok csoportja: a községi elemi iskolák, Szent Vince zárda, Velencei zárda és az Orsolya intézet növendékeiből összeállítva.

6. „Magyar paraszt lakodalom“ a községi elemi iskolák fiu és leánytanulói közreműködésével.

Az újvárosi községi polgári leányiskola csoportja:

7. „Bébé“ virágos kis kocsin (egy lóval).

8. „Hófehérke a 7 törpével“ (táblás kocsin).

9. „Várkisasszony apródjával“ (kicsi díszített kocsin).

10. „Arató leányok sok virággal“ (táblás kocsin).

11. „Artisták bevonulása konfettivel, virággal“ (táblás kocsin).

A menet a Káptalansorról indul el pont 4 órakor s a püspöki templom előtti teret kétszer megkerüli.

12. „Vitézeink dicsőítése“ élőkép az Immaculata zárda növendékeinek közreműködésével a püspöki palota belső, parkirozott terén.

13. A jelmezes gyermekek e kép köré csoportosulnak s a himnuszot éneklie.

Ezt követi az uzsonna, miközben a katonazenekőr fogja a közönséget szórazkoztatni.

Hat órakor mezsírütés fogja jelezni a gyermekelőadást a nyílt színpadon.

A gyermekelőadás a következő program szerint fog lefolyni:

1. „Csipkerózska“ költemény Sas Edétől. Szavalja: Pásztor Margit.

2. „Phantasie tánc“. Táncolja: Bürger Olga.

3. „Huszáraink gyakorlatozása.“ Előadják az Immaculata zárda óvodájának apró huszárai.

4. Radó Magda szaval.

5. „Beleznay dalok.“ Éneklie az olasz községi polgári leányiskola énekkara.

Az első napi ünnepségek pont 8 órakor véget érnek s bafejezését katonai lefuvó adja tudtul a közönségnek.

Este 9 órakor Botegh Péter vatitő képekkel kísért haretéri előadása a Kath. Könyvben.

Második nap.

Junius 2-án délelőtt a képek és palota s kert megtekintése.

Délután 5 órakor: A palotában Némethy Gyula dr kanonok tart felolvasást ilyen címmel: „Remekművek világrajotte és viszontagságai“, Kövér Ily énekel, Bihari Ákos dr Krüger Aladár és Belezny Antal melodramáját szavalja, Bihari Sándor énekel és Resch Mihály zenetanár zongorakiséreltével.

Estefelé toronyzene, séta a parkban.

Harmadik nap.

Junius 3-án délelőtt a képek és a palota s kert megtekintése.

Délután 5 órakor orgona hangverseny a székesegyház templomában.

Negyedik nap:

Junius 4. Délelőtt a képek és palota s a kert megtekintése.

Délután 3 órától kerti ünnepély, kugli-verseny 3 díjjal, szépségverseny tangó labdákkal; 6 órakor előadás a nyílt színpadon.

Itt Mándoky Panni szaval. Alexander Margit énekel. Szabó Pipi táncol. Balogh Emma és Dózsa István párosjelenete. Vajnovszky Vilma énekel. Kovásznay Erzsike szaval. Farkas Pál monológot mond. Partl József füttyöl. Balázsovits Rezső énekel. Klärmann nővérek táncolnak. Mándoky Gizi énekel.

Mind a négy nap délután egész estig különböző helyeken a teremben, a parkokban, Novomeszky-cukrászda lesz, hideg buffet, italok, pezsgő, melyet hölgyek szolgálnak fel.

Junius 2-án háziasszonyok lesznek még: Hiemesch Frigyesné, Thury Lászlóné, Gyöngyössi Istvánné, Sály Viktorné, Kőszeghy Józsefné. A 4 kép kísorsolása vasárnap, az utolsó napon. Gyönyörű levelezőlapok kaphatók, a képekről felvételek is. Az udvarban postaszekrény.

A nyílt színpadi előadások kezdetét hat cintányér ütése fogja jelezni, a szereplők gyülekezését pedig három cintányérütés.

A harmadik és negyedik napra felkért háziasszonyok névsorát és az aznapi teljes műsorokat akkor nap fogjuk közölni. A kiállítás bezárását fél kilenc után katonai tarkarodó fogja jelezni.

A rendezőség mindent elkövet, hogy a közönség igényeit teljesen kielégítse, ezért kéri a közönség szives támogatását.

A német támadás zsákmánya.

Berlin, május 31. A nagyfőhadiszárlás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Ellenséges torpedónaszádokat, amelyek a tengerpárhoz közeledtek, tüzérségünk tüze elűzött. A labassai csatorna és az Arras közötti szakaszon az élénk tüzérségi tevékenység tovább tart. Neuve Cappelénél és ettől keletre német járőr vállalkozások sikerrel jártak. 38 angolt, köztük 1 tisztet elfogtunk, 1 gépfegyvert zsákmányoltunk.

A Maastól balra megtisztítottuk az ellenségtől a Cumieres falutól délre levő cserjéket és bokrokat, miközben 3 tiszt és 88 löny legénység jutott kezünkre.

A május 29-iki támadás alkalmával a Caurette erdőskébe beépített hajóágyut, 12 gépfegyvert, több aknavetőt és más hadiszert zsákmányoltunk.

A Maas mindkét partján tovább is élénk a tüzérség tevékenysége.

Keleti és balkáni hadszíntér.

Nincs újság. (Minisztérielnökség sajtóosztálya.)

Az olasz sajtó nehéz helyzetéről ír.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Svájci lapok jelentik Milanóból: Tökintettel a jelen körülményekre az összes olasz vasuti vonalakat katonai parancsnokság alá helyezik. Milanót a menekültek valósággal elárasztják.

Az olasz sajtóban teljes fordulat állott be. A cenzura megengedte a határvidekek nehéz helyzetének a leírását.

Népfelkelők bemutató szemléje.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 6400—18.—1916. Eln. számú körrendelete folytán ezennel közbírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi és idegen illetőségű 1897. évtől 1878. évig bezárólag született népfelkelésre kötelezettek bemutató szemléje Nagyváradon 1916. évi június hó 13., 14., 15., 16., 17., 19., 20., 21., 23. és 24. napjain a következő sorrendben fog megtartatni:

1916. évi június hó 13-án (Kedden) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1897., 1896., 1895., 1894., 1893. és 1892. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 14-én (Szerdán) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1891., 1890., 1889., 1888., 1887., 1886. és 1885. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 15-én (Csütörtökön) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1884., 1883., 1882., 1881., 1880. és 1879. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 16-án (Pénteken) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1878. évi születésű népfelkelésre kötelezettek és a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1897., 1896. és 1895. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 17-én, szombaton a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1894., 1893. és 1892. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 19-én, hétfőn a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1891., 1890., 1889. és 1888. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 20-án, kedden, a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1887., 1886. és 1885. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 21-én, szerdán, a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1884., 1883. és 1882. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 23-án, pénteken, a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1881., 1880., 1879. és 1878. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1916. évi június hó 24-én, szombaton, az összes eddig elmaradott nagyváradi és idegen illetőségű népfelkelésre kötelezett egyének.

Ennek folytán felhívom a fentírt születési évfolyamokhoz tartozó népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napon mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vilmos utca 3. sz. a. (volt esendőriskola) sorozó teremben tisztán és rendes öltözetben jelenjenek meg, annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezettetnek elős ezen felül katonai bünvádi úton is felelősségre fognak vonatni.

A bemutató szemlén való megjelenés alól fogyatkozásuk alapján fel vannak mentve:

1. A nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok, akik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek: egyik láb, vagy kéz hiánya; mindkét szem vakága; siketnémaság, hülyeség, bírólág kimondott tébolyodottság, örültség, vagy gyengeelméjűség;

2. az egyéb elmebetegok,

3. akik annak idején a sorozáskor törlendőnek osztályozták,

4. akik felülvizsgálatuk alkalmával mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak nyilvánították, és ezen körülményt népfelkelési végelboosajító levéllel vagy népfelkelési mentesítő igazolvánnyal beigazolni tudják, akár élveznek rokkantsági nyugdíjat, akár nem,

5. a hadsereg, illetőleg honvédség nyilvántartásában álló és rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének,

6. akik a háborúban történt megsebesülésük folytán felülvizsgálat útján 1916. évi április hó 1-je után a tényleges szolgálatból elbocsáttattak.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki a behívási parancsnak nem engedelmeskodik s a bemutató szemlén nem jelenik meg egy hónapi fogháztól két évig terjedő börtönnel büntetettik.

Széchenyi Ilona grófnő és Erdődy Lajos gróf képei.

Május 26-iki beszámolómban csak röviden emlékeztünk meg Erdődy gróf humoros akvarelljeiről, Széchenyi Ilona grófnő képeiről pedig egyáltalán nem is beszélgettünk, amennyiben azok akkor még meg sem érkeztek. Most hát mindkét hiányt pótoljuk e néhány sorban, hogy a közönség tájékozottsága teljes legyen.

A rezidencia disztermének a főajtótól jobbra eső oldalán egy spanyolfalon vannak a képek felfüggesztve. Felül Széchenyi Ilona grófnőnek, Széchenyi Antal gróf (póstelki nagybirtokos) leányának két bájos virágképe díszelg olajban, az egyik: sárga rózsák, a másik: peóniák vázában. A két virágkép között három kis szénrajz: két macska s egy tigrisfej. Mindhárom nem közönséges megfigyelő képesség tanujele. Alattuk Erdődy Lajos gróf buszárfohadnagy vidám kollekciója, melynek ilyen nevet is lehetne adni: a jövő vadászata. A 76-os számú: sertésrekvirálás. Egy huszár s két baka iparkodnak egy kétségbaesett sertést bekeríteni. Libarekvirálás a 77. sz. Huszárok hajszolják a drága szárnyast egy moesárbar. A harmadik képen egy huszár lovon ülve élében édes teherrel, egy visitó malacsal vágat. A 79-es (Schnepfenstand) repülő gépekre lövöldözés. Kis tájkép a 80-as, a 81-es: Autombil feird: egy taligásló ijedezése a közelgő tőf-tőf láttára. A második sor a 82-es számmal kezdődik: négy ló vágatva huz egy gulyás ágyut. Még komikusabb Goldschmied hadnagy átkelése autombillal a Szamienicán: az autó félig elmerülten küzködik a folyóban (83). Nem utolsó a következő rajz sem: autó-oszlop a Suez-csatorna mellett. Oroszlánok futnak rémülten a közelgő autombilok elöl (84). A 85-es ismét nagy rekvirálást ábrázol, a 86-os mintha csak a Lovcsen hegy tövében játszódna le. A 87-es a jövő csatája: az egész armádia mind autón ül, úgy nyomul előre. Szép kis herd i táj (Alkó-Ausztria) a 88-as. Ösereheti, urvüchsig humor csillog a 3-ik sor első képén (89): Hogy képzelet Waldli (a

taszkó) a jövő nyulvadászatát. Egy kis dakli ül siralmas ábrázattal szemben a gépfegyverrel.

A következő kép nem kevésbé mulatságos: Nyulvadászat gépfegyverrel (90). Hát még a 91-ik: medvevadászat aknákkal, szegény mackó darabokban vetődik széjjel. A fécánra persze léghajó ellenes ágyukkal lönek (92), a siketfajdra világítópisztolyokkal vadásznak (93), róka komának odakiáltja a vadász: „hands off“, fel a kezekkel! Ezen a vadászkutya tele torokkal röhög. Nem rossz se, hogy tengeralattjáróval üldözik a vadkacsákat (95). Az utolsó sor: „A komitációs kivégzésével kezdődik.“ A komitációs egy kis vadászkutya, mely a foglyot szétépte, a helyett, hogy érintetlenül a vadászhoz vitte volna (96). A következő képen foglyokra kézigránatokkal vadásznak (97). Még a harminc és feles mozsár is vadászfegyver: jramszarvasokat pusztítanak vele, ha ugyan idejében el nem „iramodnak“ (98). Furesa pofát vág a szegény vidra, melyre fényezőróval világítottak rá (99), a szegény zergék hiába ugrálnak égbenyuló csuosokon: kötött léghajókról dupláznak rájuk (100).

A hadviselés módjára a modern vadászat a legrégebb, legritimvebb fegyvereket is divatba hozza újra: repülő gépekről nyilazzák le a huzó szalonkákát. A Jägerlateinban, a nagyotmondásban legjártasabb öreg vadász is merésztheti a szemét: úgy csapong a képeken a rajzoló pajkos vidám fantáziája.

Némethy Gyula dr.

Vendégfellépések a színházban. A színház és mozi viszonya.

A szezon utolsó hónapjában a vendégszereplések fogják a közönség érdeklődését fokozni.

Június 7—8—9-én Király Ernő, a Király színház kitűnő művésze lép fel legjobb szerepeiben. Utána Varsányi Irén és Beregi Oszkár következnek a vendégszereplések sorában. Gombaszögi Paulával is folynak a tárgyalások egy-két estére.

Lerándul Rózsahegy Kálmán egy kabarétársulattal, amelynek Huszár Károly „Pufi“ attrakcióiban lesznek a legnagyobb érdekességei. Pufi és a szótartó, Pufi, mint polgárőr s ilyenek.

Az Apolló mozgószínház június hó 6-ára tervbe vette Medgyaszai Vilma és társulatának vendégszerepeltetését s több színész felépítését június hónapban.

Erdélyi Miklós színiigazgató, akinek nem volt kifogása az ellen, hogy a Vigadó mozgószínházban Pálmny Ilka egy társulattal moziszkescset adjon elő, a színészlelőadások ügyét a színügyi bizottság elé viszi. A bizottság június 3-án tart ülést. Itt előterjeszti, hogy a tanács egy ízben határozatban kimondotta a tilalmat, amely a mozikban csak egyes attrakciókat enged meg, de több színész fellépítését kizárja.

Markovits és Weinberger cég nyári újdonságai

megérkeztek

és pedig: szövetek, selymek, grenadinok, különleges blousok, pongyolák, nyári és gummiköpenyek valamint ernyők nagy választékban, olcsó árban kaphatók. Costüm ruhák saját műhelyünkben olcsón és elismert legjobb kivitelben készülnek. Nagy raktár női kelengye fehérneműekben.

Telefon 11-09

Mivel június hónap a szintársulatra nézve nehezebb, az a kérése, hogy gyakori és csoportos színészrepléseket a színházi szezonban ne engedélyezzen.

A mozi és a színház viszonyának tisztázása mindkettőnek érdeke s ezért a színházi bizottság határozata elé érdeklődéssel nézünk.

Strasszerné szakácsnéi vallanak.

— Harmadik nap. —

A bírói emelvényen sötétlik Balás Elemér dr gondokkal telt feje, amelynek közepéből magnetikus nézés jelzi, hogy ott a világító központ. Balra tőle még egy sötétlő arc: szigorú és vizsgálódó Hermann Aladár bíró ez, a legjobb s a legvajszivűbb ember. Jobbra tőle az előkelő fejű Szöllőssy Gyula [ül. Még világosabb arcu Gyenge Béla. Pólbíró Sztachó Károly, szikár, ideges arcu, feszült figyelemmel kíséri a tárgyalás minden mozzanatát. Jegyző Reke Zoltán dr, egy kedves fiatal bíró növendék, gyorsírással gyönyörű és hű jegyzőkönyveket produkál, szép fiatalsága a sok férfi között jóleső látvány.

Ügyész Moldoványi Géza dr, régi ismerősünk, gyorsított ügyekben nagy a praxisa. Ő dolgozott ebben a bűnperben is, ezért rendelték vissza Szegedről Nagyváradra. Azóta sok hadseregszállítási pert ért meg, mióta elment Nagyváradról s úgy látjuk, hogy a vád méltó lesz az elkövetett gaztettekhöz.

Közönség van bőven, Katona Mihály költőtársunk versekben jegyzi fel felháborodását, Balogh Döme elkéseredett hiszólásokban ad kifejezést érzéseinek. Sok a katonatiszt, nagyrészt tanak.

Az a laplátsunk, amely Strasszerné ártatlanságának védelmezője, ma is azt írja, hogy ez mind semmi, ez az önvalomás, ez a büdös hus, ez az önbeismerés, a férj valomása. Célozva az Est cikkére, feszegető hangon figyelmeztet mindenkit, hogy csak ítélet után merjen véleményt mondani. S addig függessze fel véleményét.

Semmiestire sem biztatja a közönséget Strasszernéről eddig alkotott véleménye megváltoztatására az a mód, a hogyan Strasszerné igyekszik minél szélesebb körre kiterjeszteni az ő ügye körül kavargó szennyet. Saját bűnét azzal akarja enyhíteni, hogy belekever másokat, meghurcol olyanokat, a kiknek ügyét a kérelmetlenül szigorú katonai bíróság régen tökéletesen tisztázta. Sőt ugylátszik, erre a védekezésre már szállító korában készült, mert alkalmazottai előtt úgy tüntette fel a dolgot, mintha az összes kórházi tiszt a zsebében volnának. Mi alább hivatásunkhoz hiven közöljük a tárgyaláson történeteket, de lehetetlen elhallgatnunk azt a visszatetszést, melyet a

vádoltoknak ez a védekezése méltán provokál. A bűnösök bűnhődjenek kérelmetlenül, de senkinek a bűnösségét nem enyhíti, ha saját guzságát másokra akarja kenni. Még taktikának is rossz.

A jól öltözött gazfiokok tanyája lett Nagyvárad s a törvényszéknek kell most megtisztítani a várost tőlük. Három hónapig ők lesznek napirenden, ezt a nyarat megemlegeti a város, az egészségünk és a judikatura. Ilyen „szezón” nem volt még s nem is lesz egyideig Magyarországon.

A tárgyalás kezdetén az elnök felszólítja Strasszernét, hogy ismétlje, mily összeget helyeztek el az Erdélyi Banknál?

— Ugy mondia a férjem, hogy 20,000 koronát helyeztet el 1915 ben Erdélyi Vera névre.

— A bank arról értesít, hogy semmilyen betét nincs nála.

— Én láttam a betéti könyvet s benne ezt az összeget, de a bank nevét nem néztem meg, de a férjem ezt a bankot mondta.

25,000 korona haszon 3 hétre.

— A házkutatásnál 35,000 korona készpénzt találtak önöknél?

— Csak 25 darab ezres volt és 10,000 korona követelés. A 25,000 korona abból származott, hogy mikor a férjemet letartóztatták a hadikincstár részéről megbíztak, hogy vezessem tovább az élelmezést s a napi kiadásokra adtak egy hétre 20,000 koronát s három ízben kaptam 60,000 koronát. A költségből megmaradt 25,000 korona, amit magamnak megtartottam.

— Nem gondolja, hogy ez a kincstár pénzéből maradt meg, tehát a kincstáré?

— Az volt a véleményem, hogy ez az én hasznom.

— A 10,000 koronás követelés miből származott?

— Salamonnak adtam kölcsön 10,000 koronát férjem pénzéből.

— Kiket környékeztek még meg, sorolja el.

— Nem jut eszembe.

— Majd eszébe juttatom. Forbát orvos mit kapott?

— Újévi ajándéku 300 koronát.

— Hát Sós Jakab?

— 500 koronát kapott. Lisztl és Wawra a csapatkórházból kaptak még és Schlape-techt főhadnagy és Büsler kapitány a Darvas kórházban kaptak ingyen élelmezést.

— Tud minden vesztegetésről?

— Férjem közölte velem, kinek adott jutalmakat. Azt hiszem, mindent közölt velem.

— Ön nem megbizotiként működött a szállításnál?

— Nem volt megbizotásom. A férjem csinálta az étlapot, ő vásárolt.

— De ön rendelkezett?

— Nem vettem részt a főzésben, csak segítettem az adagolásnál.

— Mikor a szakácsnők figyelmeztették, hogy a sebesültek nagyon panaszkodnak s azzal fenyegetőznek, hogy mennek Schatz Jakab ezredorvoshoz, ön azzal biztatta őket, hogy ne törődjenek vele, mehetnek Schatzhoz, mert ő le van kenyezve.

— Nem tudok róla.

Bodnár Hermína.

Bodnár Hermína tanut hallgatja ki a bíróság folytatólag.

— Ön a reáliskolai kórházban volt előbb, aztán a gimnáziumi kórházban. Nem tapasztalt különbséget a két kórház élelmezése között?

— De igen, a reáliskolai kórházban szigorubb volt az ellenőrzés, ott jobb volt az élelmezés: 18–20 kilogram hus volt 70–80 ember részére. A gimnáziumi kórházban 500 embernek 70–80–100 kilogram hus adtak. Szóltam Strasszernék, hogy nem elég a hus. Ha az asszony ott volt, neki szóltam. Azt felelte rá: elégnek kell lenni!

Az elnök megkérdezte a vádlottól, hogy arányosnak találja ezt a hus mennyiséget egyik helyt 80 embernek 20 kilogram, másik helyt 500 embernek 80 kilogram?

— Nem arány szerint, hanem szám szerint történt a rendelés. A férjem azt mondta, hogy 100 emberre esik 20 kilogram.

Az elnök megkérdi a tanut, emlékszik-e, hogy Szöllősi doktor panaszkodott, hogy az ápolók nem jó ebédet kapnak.

— Igen. Felküldte a tulkövér hust Schatz ezredorvos urnak, aki visszaküldte azzal, hogy jó.

— Mit mondott erre Strasszerné?

— Azt mondta, ne törődjek vele, nem baj.

— Mondott más is, emlékezzék. Azt mondta, ne féljen semmit, ugyis Schatz elé kerülnek a panaszok, ő pedig már... ő már... le van... no emlékezzék? Le van...

— Igen, mondta a nagysága, hogy ne törődjek vele, mert Schatz elé kerül a dolog, az pedig le van kenyezve.

— Mit mondott dr Szöllőssy orvosról?

— Hogy Szöllőssy csak azért beszél, mert az uram nem ad neki pénzt. Adott már eleget az orvosoknak, többet nem ad, ha többet adna, nekünk nem maradna. Schatznak adott elég pénzt a férjem. Kirch főhadnagya vonatkozóan azt mondotta, hogy ott étkszik egész családjával s 60 krajcárt fizet naponta.

Következett az izgalmas szembesítés, amikor a tanu a vádlott szemébe mondja a vádakát. Strasszerné próbálja cáfolni e tényeket, mire a tanu újabb részleteket mond el, melyek még meggyőzőbbek.

Dr Medvigy Gábor védő a tanuhoz:

— Önnél házkutatást tartottak, mit találtak?

— Másfél kiló kávé, 2 kiló cukrot.

— Ön beismerde, hogy Strasseréktől el tulajdonította ezeket?

— Nem ismertem be.

Felolvassák a detektiv jelentését, mely szerint a tanu akkor azt mondotta, hogy a kávé, cukrot Strasserék tudtával vitte el.

A csapatkórházi koszt.

Ozv. Rohits Gusztávnét hallgatták ki ezután, aki a csapatkórházban volt főszakácsné. Majd 5 évig volt Strasserék alkalmazottja. Elmondja, hogy háboru előtt két szobás lakásuk s egy cselédjük volt, a há-

Gyász esetben ruhák 24 óra alatt festetnek feketére! Tisztítás vegyileg szárazon (Benzinben.)

Kézimunkák, Függyönyök különös gonddal!

Különlegesség! Katonai csukaszürke egyenruhák átfestése tábori zöldre tökéletes kivitelben.

Postai megbizások soron kívül! HALTENBERGER VILMOS kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó gyárában.

Gyári telefon: 34.

Felvételi üzlet: Rákóczi-ut 7.

Telefon: 14-69.

boru kitörése után nagy lakásuk, 3 családjuk.

— Ki tanította be, hogyan kell főzni?

— A nagysága tanított ki, mondta, hogy 6-8 deka húst adjunk 10 helyett. Strasser mondta, hogy 40 liter tejbe 5 liter vizet öntsünk. Mindketten tanítottak, hogy zsír nélkül csináljam a rántást, maradékhu sokból a gulyást. Csak egyszer csináltuk friss husból 1914. év karácsony estéjén. A betegek nagyon panaszkodtak, szidták engem, Strasserék azzal biztattak, hogy ne féljek, Schatzhoz kell utasítani a panaszkodókat. Ez így volt a háboru előtt. A háboru alatt a csapatkórházban 5-6 deka húst adtunk 10 helyett s 100 liter tejbe 10 liter vizet öntöttünk. 130-180 betegnél főztünk 1-2 kiló zsírral egy hétre. Zsír csak pár napig volt, aztán kókuszszir kockát kaptunk, két darab negyedkilós kockát egy napra. A borsó zsizsikos volt.

— Nem volt ellenőrzés?

— Az orvosok mindennap ellenőrizték, de nem vették észre, hogy a fazékban egy sor rendes adag volt csak, a többi jóval kisebb. Nagyon panaszkodtak a betegek s akkor azt mondta Strasserné: Nézzé Rohitsné, a gimnáziumban nem adunk többet 4-5 deka husnál, még sincs baj, itt többet adunk mégis baj van. Félttem Schatztól s azért biztatott, ne féljek tőle, mert ingyen adnak neki enni.

Fröhlichék.

Fröhlich János hentest hallgatták ki ezután tanuként, ki elmondotta, hogy nem érkezett sonkájuk s akkor telefonon megkérdezték, hogy szállíthatnak-e hideg felvágottat s akkor a sonka értékében hideg felvágottat adtak.

Özv. Fröhlich Györgyné elmondja, hogy az egyes kórházakba más-más adagokat rendeltek, 3-5 dekás adagokat. Fröhlich Mariska ugyanígy vall.

Ujabb tanuk.

Köteles Róza kézeleány volt a csapatkórház konyháján. Elbeszélte, hogy a tejbe főtt rizst vízzel főzték, s mikor félig megfőtt, kis tejet töltöttek rá: 40 literes lábosra 4-5 liter tejet.

— Mikor a főherceg itt volt, Strasserné utasított, hogy ha a főherceg ott marad, zsírral rántsam be az ebédet, de mivel nem maradt ott a főherceg, zsír nélkül rántottam be. Strasserné mérte ki a húst s felül tette a rendes adagokat. A levesről leszedtük a zsírt s a főzelékhez használtuk. Azt ő rendelte, hogy 50 liter tejbe 10 liter vizet öntsön a tejes lány. A fagyut főzelékhez használtatta fel.

Strasserné megjegyzi, hogy ő rakta a húst a fazékba s alul tette a kisebb adag husokat, de az az ápolók husa volt.

Majd Köteles Ilona szakácsnét hallgatták ki, ki a gimnáziumi kórházban főzött?

— Volt ellenőrzés?

— Dr Szöllősy orvos gyakran lejött, szigorúan vizsgált, nem szerette Strasserné, ha lejött.

— A husadagolás rendes volt?

— 12 deka helyett 8-10 dekát adtunk, de felül rendes adagot. Ezeket a kisebb adagokat is a betegek kapják, mert az ápolók más fazékból kaptak. Sok panasz volt, a vörös-keresztes asszonyok is panaszkodtak, de Strasser azt mondta: asszonybeszéd nem hat menyországba. Gulyást, fasírtot csak maradék huscafatokból csináltunk, így utasított Strasserné.

Vádolt a szembesítésnél ezt tagadja. A tanu erre újabb részleteket hoz fel.

— Nem emlékszik a nagysága, hogy

mikor a konyhát takarította, maradék főtt húst talált s azt mondta, hogy holnap főzünk belőle gulyást? Három napig is gyűjtöttük a maradék huscafatokat s aztán gulyást főztünk belőle.

Vádolt rászól:

— Nem is lehet azt a kutyának adoi.

Goldberger Sándort hallgatták ki ezután, ki tejet szállított Strassernék. Elbeszéli a tejmezériát, sohasem tudott annyi tejet szállítani amennyit Strasser rendelt.

Nádasy Géza tanu elmondja, hogy a csapatkórházban látta, hogy mikor nem volt elég leves, vizet öntöttek a maradék-levesbe s újra felfőzték s ezt Strasserné látta. Egy katoná egyszer kékes színű, büdös húst kapott, s panaszt tett Kirch főhadnagynak, ki dühösen megfenyegette, hogy lezárátja, ha panaszkodni mer. Az udvaron, a fal mellett, nyitott edényben állt a maradék étel s másnap ezt adták az átutazó beteg katonáknak.

Az elnök ismertette azután azt a jellemző adatot, hogy a Magyar Általános Hitelbanknál Strassernék 2500 korona betétje volt 1914. január 1-én, s július 1-én 11,000 koronája. Ez volt a háboru előtt egész megtakarított vagyona.

A tárgyalást ma folytatják.

A Körözs hajózhatóvá tétele.

Csongrádvármegye országos mozgalmát indít.

Evekkel ezelőtt nagy port vert fel nemcsak Nagyváradon, de az egész tiszántúli vidéken az a mozgalom, mely a Tisza mellék folyóinak hajózhatóvá tétele érdekében indult meg. Előadásokat, értekezleteket tartottak, memorandumokat adtak ki és be és e közben ugy a Tisza, mint összes mellékfolyói csak folytak, folydogáltak, de hátukon egy pár esónakocsánál egyebet nem igen cipeltek. Ki tudja, hol és miért, de valahol hajótörést szenvedett a hajózási mozgalom. A fontos és nagyjelentőségű akción a háboru csak vastagította a feledés porát.

És most mikor a legvéresebb küzdelmek idejét éljük Csongrádvármegye törvényhatósága ismét kiadta a jelszót:

— Körözsre Bihar!

— Körözsre Nagyvárad!

Tegnap ugyanis a kis Tiszamelléki vármegye atyafiságos átiratot intézett Biharvármegye közönségéhez. Ebben az átiratban a Tiszamenti községek árvízveszedelméről ír át a kis társhatóság, azonban az átirat oly meggyőző és meggyőzően célozza, hogy annak megvalósítása egyenesen a Tisza mellékfolyóinak hajózhatóvá tételét fogja eredményezni.

Csongrádvármegye nevezetesen azt akarja, hogy a Tiszát mellékfolyói alapján szabályozzák. A szabályozás nem magas gátak emelése alapján történne, hanem völgyzárógátak alkalmazásával.

A völgyzárógátak által a viziömegek elraktározása aztán lehetségessé tenné a környék öntözését és a mellék folyók nagyrészen hajózhatóvá tételét. De a víznek így módon való szabályozása folytán igen tekintélyes erőátviteli műveletet is lehet végezni, s így ipartelepek táplálására is alkalmat szolgáltatnak.

Csongrádvármegye ötlete, melyet az ország egy tekintélyes részének mozgósítása által akar megvalósítani, mindenestre egészséges, mert a Tiszát kétségtelenül szabályozni kell.

A terv megvalósításának azonban még nincs itt az ideje, mert a háboru most mindent háttérbe szorít. Tekintve azonban azt, hogy nálunk minden mozgalomnak rendszerint 2-3 év elteltével mutatkozik némi eredménye, a csongrádi akció nem korai.

Csongrád a mozgalomhoz való csatlakozás végett kereste meg tegnap Biharvármegyét.

Felhívás

Magyarország női közönségéhez.

A magyarság nagy, sorsdöntő háborujában nem egyedül a férfi küzd ki a nemzet jövőjét, vele küzd, mint ezer év óta minden viharban, hűséges társa: a nő a maga helyén, a maga hatáskörében. Az emberi irgalom e szelíd hadseregének épp úgy vannak névtelen szürke hősei, vezetői, zászlóvivői és áldozatai, kik fiatal életüket adták a hazáért, mint a fegyverrel küzdő hadseregnek. Nem egy hatalmas, mindent magával ragadó szuronyroham lendületében adták oda életüket, de a háboru fertőző betegségeknek szenvedéssel telített körtermében, hol a halál lassan, tapogatózva közelítette meg az alázatos, vörös keresztet kötényben kitarító őrséget.

A küzdelemben helytállt ez az óriási tábor is: kitarítottak a láthatatlan asszonymilliók, akik nem a katonakórházakban, nem a jótékony szászalja alatt, de a maguk zárkózott, kis otthonában védtek tüzhelyük képeiben a hazát; nélkülözve, önmegtartózkodással védtek, olykor éhezve, fáéva, mindig takarékoskodva, hogy fenntartsák övéiknek az emberek társadalmában azt a szerény helyet, melyet a háboru előtt elfoglaltak.

Könnyen rá lehet ismerni a kivételekre. Egyenruhában járnak, a hivalkodó fényűzés sokszinű, különböző szabásu egyenruhájában! Ellenségeink országából származó tollakat, selymeket, prémeket viselnek és francia meg angol illatszerek szaga szállong körülöttük.

Ezekben a halálosan komoly esztendőben, a nagy küzdelem idején, kegyeletértés és alattomos vezedelem lappang a női ruházatkodás tulzolt fényűzésében. Kegyeletsértő kihívás a nemzet gyászoló, aggódó asszonyaival és a csonkán, sebesülten viszatérő katonáival szemben. Alattomos vezedelem, mert rossz irányt ad, versengési vágyat vált ki a gyengékben és megtéveszti a jóhiszeműeket, a mit sem sejtőket, akik nem látják a neutrális külföldön át beempestett divatörületek mögött a csapdát, melyet ellenségeink állítanak fel.

Ne vonjuk el feleslegesen az életbevágó állami szükségletek fedezésére szolgáló gyapjú és bőrárut a magunk számára. Megfékezzük és szabályozzuk a divatot úgy, ahogy nemzetgazdasági érdekeink és jó érzésünk megkívánja és a megpróbáltatásoktól súlyos idők szelleméhez alkalmazkodva, méltóan öltözködünk olyan nyersanyagok felhasználásával, melyeket elsősorban Ma-

Megérkezett Salvator karlsbadi és mindenféle különböző friss töltésű ásványvizek

Továbbá ajánlok kékkő, raffia és szalámit előnyös árban. IFJ. POPPER JÓZSEF.

gyarorság, illetve szövetségeseink ipara termel.

Megvagyunk győződve, hogy mozgalmunkat hazafias iparunk, kereskedelmünk, valamint vezető divatárus-cégeink a maguk részéről támogatni fogják, utbaigazításukkal megkönnyítve elhatározásunk keresztvitelét.

Es mindenképp meg vagyunk győződve, hogy az egész tiszteletreméltó magyar női közönség, melyhez fölhevásunkat intézzük, mint egy ember, sorainkba áll!

A Fényezés Elleni Liga célja:

1. Kiküszöbölni az anyagtekozló divatot, mely lábra kapott és amely az őszi divatban még nagyobb mérveket öltene, ha elejét nem vennék.

2. Lehetővé tenni a régi ruhák elhordását, anélkül, hogy ez a divatjammal ruha viselőjére feszélyező lenne.

3. A takarékoság minden téren.

E hármas cél elérhetése érdekében a liga tagjai kötelezik magukat:

1. Hogy a francia és amerikai divatlapok rajzait, amelyek az ősszel újabb anyagtekozló divatot fognak terjeszteni, nem használják. Nem fogadják el az uszályos szoknyát, a paniert, a sonkajjakat, a nagy emeletes gallérokat. Nem fogadnak el bőrrel szegélyezett ruhát, szarvasbőr kalapot, nem fogadnak el csizma divatot.

2. Hogy elviselik meglevő ruháikat, bármilyen új divatok keletkezzenek is. Varrónőiktől és szabóiktól erélyesen megkövetelik, hogy ezután készülő ruháik a mai divat általános keretein belül maradjanak, hogy a 140 cm. széles kelmékből 4 és fél méternél többet ne használjanak fel.

3. Taftok, pamut-bársonyok, lüsterak stb. használata ajánlatos, mert olcsóbb mint a posztó és mert evvel nem vonunk el anyagot a hadsereg szükségleteitől.

A Fényezés Elleni Liga tisztelt tagjait még arról is értesítjük, hogy tagsági díj nincs, de a 3 K áru jelvény megvétele kötelező. (A jelvények megérkeztek Nagyváradra és kaphatók özv. dr Személy Kálmán nénél Szigligeti-utca 10. sz. a.) Minden tag neve és címe nyilvántartatik. A jelvények eladásából fennmaradó tiszta jövedelmet az anya és csecsemő védelem céljaira fordítjuk, nyilvános elszámolás kötelezettsége mellett.

Divatlapot nem szerkesztünk, de megkíséreljük a meglevő divatlapokat céljainknak megnyerni:

Felkérünk mindenkit, hogy célunkat pártolja. Mi nem akarunk új divatot, se magyar stilusu divatot, bár melegen ajánljuk a liga t. tagjainak a magyar ipar és háziipar támogatását. A mi divatunk a józan ruházatkodás, mi csak mentesíteni akarjuk magunkat a háboru tartamára a költséges, időszerűtlen és hazánkat gazdaságilag meggyöngyítő francia divattól.

F. E. L. szervező bizottsága.

A király elismerése Jenő kir. hercegnek. A hivatalos lap közli: A király a következő iratot intézte Jenő kir. herceghez:

Kedves rokon Jenő főherceg ur!

Egy győzedelmes hadseregcsoporthoz parancsnoki minőségében teljesített kiváló szolgálata hálás elismerésül különös dicsérő elismerésemet fejezem ki Önnek.

Kelt Bécsben, 1916. évi május hó 24-én.

Ferencz József.

A tisztviselők újabb beszerzési előlege.

A múlt évben a kormány tudvalevőleg úgy segített a tisztviselőkn, hogy beszerzési előleget nyújtott nekik. Ebből a pénzből kellett minden tisztviselőnek beszerezni a téli élelmiszert. Beszerzési előleget azonban csak az vett fel, aki akart. Egyszerre hire futott, hogy a kormány az előleget nemzeti adománynak fogja minősíteni és az összeülő képviselőházzal határozatot fog hozatni, melyben el fogja engedni az előleget.

A kósza hirre aztán mindenki, akinek még nem is volt szüksége az előlegra, sietett azt felvenni. Nem volt egyetlen egy alkalmazott, aki ne vette volna fel az előleget. Voltak olyanok, akik nem hittek a keringő kósza hirnek, de mert mégis biztosítani akarták magukat, nehogy esetleg kimaradjanak az előlegről, felvették a pénzt és takarékpéztárba tették.

Elképzelhető, mily nagy volt a tisztikar csalódása, mikor megjött a hír, hogy a kormány egyáltalán nem engedi el az előleget, hanem 20 százalékos fizetés javítást ad háborus segély címen. Ebből a segélyből azonban a beszerzési előleget le fogják vonni. Hiába volt minden felfolyamodás, deputációzás, az előleget levonták, az az vonják ma is.

Nagy hiba volt, hogy a beszerzési előleget oly későn adták ki, hogy már semmit sem tudtak beszerezni, vagy ha volt is még valami beszerezhető élelmiszer, azt ketszeres áron tudták csak megszerezni. Ezzel szóval a beszerzési előleg nagyon keveset ért és nyögi a tisztviselői kar még most is, mikor már a beszerzett cikkek régesrég elfogytak.

A fenti nehézségek dacára a tisztviselőikar legnagyobb része már elfelejtett mindent és most epedve várja, hogy a beszerzési előleg ismét megadassék.

Most, mint értesülünk, a kormány az idén is megfogja adatni a beszerzési előleget. Ebből az előlegről, mely minden tekintetben egyenlő lesz a múlt évvel, az idén valószínűleg csak a tüzfát tudják beszerezni a tisztviselők, de azt is csak akkor, ha az előleg nem októberben érkezik.

A kormánynak, mint értesülünk, nem terve a múlt évi segélyt felemelni. Az a 20 százalékos segély pedig egyáltalán nem arányos a mai 4-500 százalékos áremelkedésekkel szemben. Hogy mit fognak csinálni a tisztviselők a következő télen, nem lehet tudni. Tény, hogy most, mikor a képviselőház legközelebb összeül és a tisztviselők ügyével, mely a legsürgősebb ügyek közé tartozik, részletesen és alaposan foglalkozik, nem szabad oly könnyen elsiklania felette. A múlt évben is kevésnek bizonyult 20 százalékos fizetésjavítást föltétlenül fel kell emelni, ha csak azt nem akarja a kormány, hogy a leghűségesebb szolgálói, a tisztviselők a télen éhségnek legyenek kitéve.

Az élelmiszerek hatósági árai.

A m. kir. belügyminiszter ur 69501/III/1915 számú leiratával megadott felhatalmazás alapján Nagyvárad város törvényhatóságának területére a közlelmelés zavartalanosságának biztosításához füződő érdekekből az élelmi cikkek követelhető legmagasabb árait az 1916. évi június hó 1-től június 15 ig terjedő időre a következőképpen állapítottam meg:

Hus és hustermekek: 1 kiló marha hus (I. rendű) 8— kor. 1 kiló marhahus (II. rendű) 7-80 kor. 1 kiló növendék hus 7-60 kor. 1 kiló borjúhus (hátulja) 7— kor. 1 kiló borjúhus (eleje) 6-60 kor. 1 kiló bárányhus 5— korona. 1 kiló sertésus 20 deka nyomtatékkal 6— korona. 1 kiló sertésus nyomtaték nélkül 6-40 kor. 1 kiló füstölt sertésus 8— kor. 1 kiló kolbász (füstölt) 7-80 kor. 1 kiló szalonna (zsirnak való) 7-40 kor. 1 kiló szalonna (füstölt, sózott) 8— kor. 1 kiló szalonna (pörkölt, paprikázott) 8— kor. 1 kiló háj 7-00 kor. 1 kiló préseletlen tepertő 5-80 korona. 1 kiló sertészsir 7-80 korona. 1 kiló borsajt 7—.

Baromfi: 1 pár csirke rántani való 4— kor. 1 pár csirke sütni való 5—6 kor. 1 kiló csirke élő sulyban 2-80 kor. 1 kiló csirke kopasztott — kor. 1 kiló tyúk 3— k. 1 kiló ruca sovány élősulyban — kor. 1 kiló ruca (kövér) élősulyban 4— korona. 1 kiló liba (sovány) élősulyban — kor. 1 kiló liba (hízott) élősulyban 4— kor. 1 kiló liba (hízott kopasztott) 5— kor. 1 kiló libaszir 10 kor. 1 kiló pulyka élősulyban — kor.

Hal és vad: Ponty fél kiló sulyig 1 kiló 2— kor., fél kilótól 1 kiló sulyig 1 kg. 3-80 kor., 1 kiló sulyon túl 1 kg. 4— kor. Apró halak 1 kiló 2-40 kor. 1 kiló cigányhal és kárász 4— kor. Nem élő hal 25% kal olcsóbb.

Tej és tejtermékek: 1 liter tej fölzetlen piacon 50 fill. 1 liter tej fölzetlen házhoz szállítva 52 fill. 1 liter tej kóser 54 fill. 1 liter tejfel 1-80 kor. 1 kiló turó (téhén) 1-60 kor. 1 kiló turó (juh) 3-20 kor. 1 kiló gomolya 2-80 kor. 1 kiló vaj 8-80 kor.

Liszt és kenyérműek: 1 kiló buzdara és nullásliszt 86, főzöliszt 60, buza-kenyérliszt 48, rozsliszt 48, tengerliszt és dara 46 fillér. 1 kiló kenyér (kenyérlisztből) péknél 46, üzletben 48, fehér kenyér (fözölisztből) péknél 58, üzletben 60, 1 kiló fehér kenyér (nullás lisztből) péknél 84, üzletben 86 fillér. 1 kiló fehér kalács (nulláslisztből) cukrásznál és péknél 84, üzletben 86 fillér.

Cukor: Süveges viszontelárusítónak 100 kg. kánt 118-25, kicsinyben 1 kiló 1-24, kocka dobozban viszontelárusítónak bruttó 5 kg. 100 kg. 121-25, kicsinyben bruttó 5 kg. 1 kg. 1-26, liszteukor dobozban visz. elár. bruttó 5 kg. 100 kg. 121-25, kicsinyben bruttó 5 kg. 1 kg. 1-26, kristály viszoat elár. 100 kg. 118-25, kicsinyben 1 kg. 1-24 kor.

Száraz főzelék, tojás, zöldség stb.: 1 kiló bab száraz 56 fillér. 1 kiló borsó száraz 70 fill. 1 kiló lencse 80 fillér. 1 kiló kása (köles) 1-30 kor. 1 drb tojás (egész) 14 fill. 1 drb tojás (törött) — fill. 1 csomó sárga répa 24 fillér. 1 csomó petrezselyem 24 fillér. 1 drb karalábé 10 fillér. 1 kiló hagyma (vörös) 76 fill. 1 kiló hagyma (fog) 5— kor. 1 csomó zöld hagyma 12 fill. 1 faj saláta 2—3 fill. 1 kiló burgonya 18 fill, 100 kiló burgonya (vagonvételnél 15— kor. 1 kiló új burgonya 40 fillér, 1 csomó hónapos retek 10 fill. 1 drb karfiol 56-60 fill. 1 liter tengeri (szemes) 26 fillér, 1 kiló dió 1-50. 1 csomó zöldpaszuly 8 fill, 1 cs. padlutka 6 fill., 1 liter szemes zöldborsó 60 fillér.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. a legjobb hirtévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon szám 167-43.

A bolgárok előnyomulása görög földre.

Előnyomulás Görög-Macedóniában.

Berlin, május 30. Egy Krisztiániába érkezett párisi sürgöny jelenti, 29-iki kelettel:

Mint hogy a bolgárok megszakították a távirati összeköttetést az általuk megszállott görög területtel, nincsenek pontos hírek előnyomulásukról. Egyes táviratok azt jelentik, hogy a bolgárok már öt görög határerődöt szállottak meg.

Szalonikiból táviratozzák, hogy két görög gyalogezred és egy üteg, melyek Demirhiszár helyőrségben voltak, elhagyták a várost, úgy, hogy az most teljesen bolgár kézen van. A Kelet Macedóniában lévő görög csapatok is állítólag visszavonulnak Szaloniki irányában.

Athénből jelentik, hogy a legutóbbi hírek szerint eddigéle mintegy 30 000 főnyi bolgár sereg özönlött görög területre, ezek közt néhány német lovasszázad, melyek gyors ütemben haladnak előre Kavala felé Szereszt már meg is szállották.

Szalonikiból jelenik: Xanthi környékén is erős bolgár csapatösszevonásokat észleltek.

Egy bolgár hadosztály erőltetett meneteléssel halad Kavala felé és pontonokat is visz magával, hogy a Nestar folyón áthaladhasson.

Egy bolgár hadosztály erőltetett meneteléssel halad Kavala felé és pontonokat is visz magával, hogy a Nestar folyón áthaladhasson.

Tisza a békéről.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) A Berliner Tagblatt tudósítója beszélgetést folytatott gróf Tisza István miniszterelnökkel. Tisza kijelentette előtte, hogy az utolsó hónap megerősítette az objektív békefeltételeket, amelyek a mi részünkről régen megvoltak. A legutolsó békefeltétel, amelyet még biztosítani óhajtunk, a napokban fog kialakulni: az olaszok elűzése a monarchia területéről.

Hogy a béke szubjektív előfeltételei adva vannak-e, azt Poincaré és Grey legutóbbi beszédeiből nem lehet megtudni. Most épp úgy, mint eddig, az ellenségtől függ a béke helyreállítása.

A bolgárok Kavala felé nyomulnak.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Párisba jelentik Szalonikiból: A bolgár hadsereg előrenyomult Xanthiból, hogy birtokukba vegyék a Keilarnál levő záróerődöket és Kavalát.

Menekül az olasz lakosság.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) A hadizóna területéről a menekültek folytonosan érkeznek Varese, Milanó és Novara kerületekből. A Corriere della Sera megállapítja, hogy a Val Suganából elmenekültek az aggastyánok is.

Borgentől északkeletre, északra és délre eső vidéken, a Strignó völgyben a helységek kiürítése 21-én kezdődött meg. A lakosságnak 2 óra alatt kellett kiüríteniük a helységeket. Az élőállatot és a kocsikat a hadvezetőség átvette.

A pápa levele a holland királynőhöz.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Tacci-Percheri brüsszeli nuncius Hágába érkezett, ahol Vilma királynő kihallgatáson fogadta. A kihallgatás folyamán a nuncius átadta a pápa levelét a királynőnek. A levélnek nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak.

A francia hadsereg készülődése Szalonikiban.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Londonból érkező hír szerint Sarrail tábornok Szalonikiban olyan intézkedéseket fogantat, a melyekből a hadműveletek megkezdésére lehet következtetni. A tiszteknek engedélyezett szabadságokat mind visszavonták, a kikötőben szállítóhajókon lévő hórúzi berendezéseket partra tették és továbbszállították. A szalonikii hadsereghez beosztott indiai csapatokat Egyiptomba vitték és helyettük Marokkóból francia csapatokat hoztak Szalonikiba.

Győzelmeink hire Berlinben.

Budapest, május 31. (Saját tud.) Berlinből jelentik: Asiero és Asiago elfoglalásának hire általános örömet okozott. A birodalmi ülésen a Wolff ügynökség különkiadásából értesültek a győzelemről. A folyosón általános elismeréssel nyilatkoztak fegyvereink fényes teljesítményéről.

..HIREK

* **Áldozó csütörtök.** Jézus menyemenetelének ünnepe van ma, aki feltámadása után negyvenedik napra az Olajfák hegyéről fölment a menyekbe és felhő tartarta el útána néző tanítványai szemével. Az ünnep alkalmából az összes templomokban ünnepi istentisztelet lesz.

* **A jászóvári prépost-prelátus Nagyváradon.** Takács Menyhért dr, a jászóvári premontrei kanonokread prépost-prelátusa városunkba érkezett. Az illusztris főpap ma, Áldozócsütörtök ünnepén, délelőtt 9 órakor a premontreiai templomában szent misét mond az ifjuságnak s ennek keretében a második háborus iskolaév befejezése alkalmából beszédet fog hozzájuk intézni. A rákövetkező napokban meglátogatja a váradszentmártoni rendházat és Félixfürdőt is, amely a rend tulajdona.

* **A kir. katolikus jogakadémia dékánja.** A kir. katolikus jogakadémia dékánjával a következő tanévre ismét Szandner Pál dr választott meg. Prodákán Zsigmond dr.

* **Főuri vendégek és notabilitások a kiállításon.** Széchenyi Miklós gróf tegnap, szerdán délelőtt mutatta be a képtárlatot főuri vendégeinek és megyénk, valamint városunk notabilitásainak. Főuri vendégei: özv. Wenkheim Frigyesné gróf-asszony, Széchenyi Antal gróf és Széchenyi Antalné, sz. Wenkheim Kriszta grófné, leányaik: Széchenyi Antónia és Ilona grófnők (ez utóbbinak öt szép képe van a kiállításon). A notabilitások közül ott láttuk Radu Demeter g. kath. püspököt, Miskolczy Ferenc főispánt és nejét, Lábán Lajos táblai elnököt nejével és egyik leányával, Sztaniszlavszky Adolf főügyészt nejével, Podmaniczky Károly bárót és nejét, Pallay Lajost és nejét, Fráter Imre dr igazgató törzsorvost nejével, Gyöngyössi István drt és nejét. A nagyváradi l. sz. káptalanból Bundala Mihály dr, Spett Gyula, Karácsonyi János dr, Vuicskics Gyula dr, Szirmay L. Árpád és Brém Lőrinc kanonokok jelentek meg. A szőnyegekkel, pálmákkal, művészi butorokkal fölékesített terem a pompás, gazdag kiállítással s a rezidencia művészi díszrel gazdag egyéb termei rendkívül lekötötték az előkelő társaság figyelmét, mely hálás köszönettel adózott a nagyuri házigazdának a nem mindennapi műélvezetért.

* **Vaskoronarend Henriquez tábornoknak.** A hivatalos lap közli, hogy a király lovag Henriquez János gyalogsági tábornokot egy hadtestnek az el-lenséggel szemben eredményes vezetése elismerésül a vaskoronarend I. osztályával tüntette ki. Henriquez tábornok eme szép kitüntetése az olaszok elleni offenzívánkkal van kapcsolatban.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a mai ünnep miatt holnap, pénteken délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* **Kongregációi élet.** Az urinők Mária Kongregációja rendes összejövetelét az ünnepnapra való tekintettel egy héttel későbbre június 8-ára halasztotta. — Az urak Mária Kongregációja ma este fél hétkor tartja összejövetelét a Szent József intézetben.

*** Zita főhercegnőnek fia született.** Bécsből jelentik: Zita főhercegnő ma délután 5 órakor egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az orvosi bulletin szerint a hercegnő közérzete és hőállapota kielégítő.

*** A város új nyugdíjszabályzata.** A régi, elavult nyugdíjszabályrendelet helyett úgy az állam, mint a vármegyék már négy évvel ezelőtt a mai viszonyoknak megfelelő új nyugdíjszabályzatot léptettek életbe, Nagyvárad városánál azonban még most is vajdlik ez a kérdés. Az elmúlt évben ugyan elfogadta a város törvényhatósága az új nyugdíjszabályzatot, de pénzügyi okokból későbbre toltta az életbelépés határidejét. A belügyminiszter a város nyugdíjszabályzatát azzal küldte vissza, hogy azonnali módosításokat kíván, de jelentősebb intézkedéseiben jóváhagyja. Kifogásolta azonban az életbelépés határidejének kitolását. Ha a város komolyan akarja az új nyugdíjszabályzatot, léptesse azt életbe a jóváhagyás után, nem pedig csak évek múlva. A városi tanács tegnap tárgyalta a miniszter leiratát s azzal terjeszti be a törvényhatósághoz a módosított nyugdíjszabályzat tervezetét, hogy az a jövő 1917. év elsejétől életbelép. Az új szabályzat sok üdvös és méltányos intézkedést tartalmaz a tisztviselők nézve, de különösen az elhalt tisztviselők özvegyeire fontos, az eddigi mostoha rendelkezéseivel szemben.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Enyedi Béla* 70. gy. e.-beli főhadnagyot és *Voinovic Tivadár* 37. gy. e.-beli hadnagyot a katonai érdemkereszt hadiékítményes III. osztályával tüntette ki, *Widakowitsch Mitrofan* 70. gy. e.-beli gör. kath. tart. tábori lelkész a lelkes érdemkereszt II. osztályával a vörösféher szalagon lett kitüntetve. Ujabb dícséret elismerésben részesült *Barth Károly* 37. gyalogezredbeli százados, *Glicza Péter* főhadnagy és *Maksimovic Obrád* 70. gyalogezredbeli főhadnagy, *Lamm Gilbert* 70. gyalogezredbeli népfelkelő állatorvost arany érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján tüntette ki a király.

*** Balogh János főjegyző súlyos beteg.** Mint értesülünk *Balogh János* vármegyei főjegyző pár nap óta súlyos betegen fekszik lakásán. A vármegye egyik legderekabb és legszorgalmasabb tisztviselőjének hogyléte iránt általános érdeklődés nyilvánul meg. A jeles tisztviselő meghűtötte magát s ebből kifolyólag súlyosan megbetegedett. A nagybeteg tisztviselő a legfontosabb ügyeket, a katonai ügyeket, személyi és fegyelmi ügyeket intézte a vármegyén. Most a főjegyző betegségére való tekintettel *Fráter Barnabás* alispán ezeket az ügyeket a többi előadók közt osztotta szét, akik *Balogh János* felgyógyulásáig fogják ellátni a fontos tőreát.

*** Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Bartók Béla* nagyvárad adóhivatali díjnokot ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki az adóhivatalhoz.

*** Államsegélyesek figyelmébe.** Felhívom mindazon államsegélyezettteket, kiknek sorszámuk 8182—8268 ik terjed, de fizetési könyvecskéiket még át nem vették, hogy felyő hó 2 án, pénteken. 3 án szombatán és 5 én hétfőn délelőtt 8—2 ig Város háza földszint 30. számú szobában jeleat kezzenek. Nagyvárad, 1916. június 1. *Juricskay Barna*, tanácsos.

*** A szent Szív hónapja június.** Jézus legszentebb Szívének hónapja: a június veszi ma kezdetét. XIII. Leó szent hónapnak nevezi júniust, s annak minden napjára ájtatosság tartását rendeli, melyekhez bucsukat engedélyez. X. Pius pápa is nagy reményt fűz ezekhez az ájtatosságokhoz s azt várja tőle, hogy ez ájtatosság évről évre júniusban megújulva az egész földkerekségen, mindent megújít Krisztusban. Ezt várjuk mi is Jézusnak szeretettől lángoló Szívétől; várjuk azt a békét, az engesztelődést egymás iránt, mely csak akkor áradhat a világra, ha befogadjuk szívünkbe is azt a mindent átható nagy szeretetet, amitől Jézus Szíve áradoz.

*** Apológiai kurzus.** Az Urinők részére tartandó apológiai kurzus előértekezletét tegnap nagy érdeklődés mellett tartották meg. Igen értékes hölgyközönség jelent meg, társadalmunk színe java; ez érthető is, mert a hitvédelem előadást csakis magasabb esőlok felé törtető lelkek ábitozzák és értik meg. A résztvevők száma 140 körül volt, bár többen kimentették elmaradásukat a mostani ünnepek rendezése miatt. *Dr Bundala Mihály* prelátnak, ez a minden szép és nemes ügyet támogató, melegsívű főpap nyitotta meg az értekezletet, melyet nagyon is fontosnak, szükségesnek vázolt s ajánlotta a kurzus buzgó látogatását. Utána *Gálly Sándor*, a kurzus szervezője beszélt nagy ügyszeretettel, meggyőző hévvel. Bejelentette, hogy a kurzus szeptember hónapban veszi kezdetét s addig is lehet tagokat gyűjteni, vagy az érdeklődőknek jelentkezni.

*** 30 év a város szolgálatában.** A városi tanács tegnap tartott ülésén megemlékeztek Nagyvárad város egyik derék tisztviselőjéről: *Sólyom Gyula* tb. irodai igazgatóról, aki tegnap töltötte be városi szolgálatának 30 ik évét. Ezt a hosszú időt minden megszakítás nélkül a közigazgatási ügyosztálynál töltötte ritka hűséggel, fáradhatatlan buzgalommal és munkakedvvel. Mióta a háboru tart, sokszor erején felül is dolgozott, s rendes munkáján kívül hol az iktatói, hol az irattári munkákat végezte, hogy a kellő munkaerő hiánya miatt torlódás ne álljon elő. Önélküle igazán alig lehetne elképzelni a városháza közigazgatási kiadóhivatalát. A polgármester elismeréssel emlékezett meg *Sólyom Gyula* tb. irodai igazgatóról, aki három évtized óta egyik legmunkásabb tisztviselője a városnak, aki megérdemli, hogy a tanács elismerésének adjon kifejezést szolgálatának 30 éves fordulóján. A tanács tagjai szintén az elismerés hangján emlékeztek meg *Sólyom Gyula* tb. irodai igazgató működéséről s megbízták a polgármestert, hogy a város régi, derék tisztviselője iránti elismerés kifejezését más alkalmas módon is juttassa kifejezésre.

*** Hősök sírjainak gondozása.** Ilyen című cikkünkre a harctérről kaptunk egy kedves és kedélyes levelet. *Dembinszky József* szakaszvezető küldte s így szól:

Becsés lapjuktól olvasom a nagyvárad Hősök Sírjainak gondozását. Talán azon mulik a terv elkészítése, hogy a főkeresztúr valami különösen akarja rendezni a sírokat. Hát ne gondolkozzon sokat, hanem jöjjön ide s vegyen mintát, mert mi egy pár bajtársunk sírját igen izlésesen rendeztük, csak az a kellemetlen, hogy ha egy páran hozzáfognak gyomlálni akkor az elánség meg srapoeliel locsolja. Azért ajánljuk mintául. Tisztelettel: *Dembinszky József*. J. S. 103.—II.

*** Dr Betegh Péter főhadnagy nagyvárad felolvasása az elővételekből itélve, nem fog a budapesti, temesvári és kolozsvári felolvasások mögött maradni, ahol szintén minden jegy elővételben kelt el. A főhadnagy kalandos sorsa maga is eléggendő arra, hogy közönséget vonzzon és hozzávesszük, hogy a szibériai viszonyokon kívül olyan országokról hallunk mostani állapotokat, leiró ismertetést, amely országokról a háboru óta csak a „megbízható” Reuter-jelentések nyomán tudunk, minden ok megvan, hogy a közönség figyelme a felolvasás felé forduljon. A Vörös-Kereszt Egylet vájasmányának rendezése és a Katholikus Kör pompás Szent László-terme garantálnak a kellemes külső keretről is. A felolvasás ma este 9 órakor lesz a Kath. Körben. Jegyek ugyanott és a Hegedüs-hirlapirodban kaphatók.**

*** Polgári iskolai tanítók választása.** Nagyvárad város községi iskolaszéke tegnap ismét ülést tartott, amely inkább formális összejövetel volt. Arról volt ezuttal szó, hogy a községi polgári iskoláknál már működő hat tanerőt rendes tanítókká válasszák meg. A napokban összehívott ülést nem tarthatták meg, mert az előírt számban nem jelentek meg a tagok. Tegnap ismét úgy látszott, hogy nem jön össze elég tag, de fél 5 órára mégis csak összeverődött 24 választott tag s megejtették a választást. Rendes tanítókká megválasztottak: *Poynár Ilona*, *Kopócsy Béla*, *Csajkos Mária*, *Horth Margit*, *Reichard Erzsébet* és *Molnár Béla*.

*** A Népszövetségi Hiteleszövetkezetben ma, áldozócsütörtökön heti befizetés nem lesz, hanem holnap, pénteken 2 órától 5 ig fogad el befizetéseket a szövetkezet.**

*** Per a párbej miatt.** A kir. törvényyszék ma itélkezett *Csapó Zoltán* kőrházi tisztviselő rágalmozási perében, amelyet *Ehrlich Imre* rendőrfogalmazó indított ellené. Ugyanis *Ehrlich* fogalmazó szétugrasztott egy párbajt, melynél *Csapó* mint segéd szerepelt, azonkívül az egész társaságot a rendőrségre kísérte a személyazonosság megállapítása végett. *Csapó* erre levelet írt a fogalmazónak, melyben kijelenti, hogy eljárása udvariatlan és modortalan volt. A kir. törvényyszék a Btk. 18. §-a alapján *Csapó Zoltánt* felmentette, mivel *Ehrlich* fogalmazó eszelekedete jogellenes volt. Ugyanis a fogalmazó ismerte a párbajnál segédkező *dr Major* orvost, akinek révén előállítás nélkül is igazoltathatta volna a párbajozó feleket.

*** Kabaré a Félix-fürdőben.** A Félix fürdőben üdülő katonák részére pünkösd vasárnapján kabarét rendeznek. Fel lépnek *Bihari Ákos*, aki *Tompa Kálmánnak* A Nemzetek hez írt költeményét szavalja, *Vigh Manó* sok kedves dallal és táncokkal, végül *Tompa Béla* finom apróságokkal. Közönséget szívesen látnak.

*** A Katholikus Köri dalárda** összes tagjait felkérem, szíveskedjenek ma délelőtt már 11 órakor a rezidencia belső kapujában gyülekezni, mert megfelelő helyen még egy rövid próbát tartunk. *Resch Mihály* zenetanár.

*** Adomány az iparosok hadiárváinak.** *Rácz Béla* 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe a nagyvárad iparosok hadi árvái javára. Rendeltetési helyére juttatjuk.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök délután: Cigánybáró.
Csütörtök este: Vörössapka.
Péntek: Mágus Miska.
Szombat délután: Hamlet.
Szombat este: Kis gróf.
Vasárnap délután: Karikagyűrű.
Vasárnap este: A kis alamuszi.

A Vörös sapka. A Szigligeti-színház színpadán már régen nem láttunk népszínmű előadást, úgy hogy szinte jólesik annak konstatálása, hogy csütörtökön este hosszú idő után először ismét színpadra jut ez a kissé mostohán kezelt műjaj. Különösebb érdeklődésre tarthat számot, hogy az estén egy annak idején méltán irodalmi feltűnést keltett népszínmű, a Vörös sapka Vidor Pál híres népszínműve kerül színpadra, amelyben az énekes drámai személyzet színeje színikra a sikerért.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Junius 1., 2. és 3-án
Buksi lakodalma.
Vigjáték 3 felvonásban.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órákor és hétköznapokon fél 7-kor.

Igazságszolgáltatás.

Elítelt hadseregszállító.

A kir. törvénytörvények gyorsított ügyekben ítélkező tanácsa Ember Géza elnöksége alatt tegnap vette tárgyalás alá Weisz Kálmán nagyváradi költő, zsák és ponyvakereskedő a hadsereggel szemben elkövetett visszaélések miatt. Weisz ugyanis 30,000 zsákot szállított a hadsereg részére, amely nemcsak hogy rossz minőségű volt, hanem a maximális áron felül szállította és hogy a zsákok átvevőit megvesztegette.

A tárgyalásra 19 tanu volt beidézve. Dr. Thury Endre kir. ügyész zárt tárgyalást kért, amit a bíróság el is rendelt. A lefolytatott tárgyalás után a kir. törvénytörvény Weisz Kálmánt a hadsereggel szemben elkövetett visszaélés miatt 1 évi fegyházra ítélte. A védő dr. Mihály Jenő és a kir. ügyész az ítéletet megfellebbezték.

A szerkesztésért felelős vezető:
Dr. PAPP KAROLY.

Grünfeld Ignác és fia

villany és gáz szerelő
Nagyvárad, Mezey Mihály-utca 4.
az ipartestület háza mellett. (Telefon 318.)

Mérsékelt árszabás mellett készít:
új berendezéseket, javít, csi-
szol, galvanizál és átalakít
rajz után is.

Raktáron tart: minden gyárt-
mányu (fémszálas, fél wattos)
Wolfram égőt.

Költözésnél villamos berendezést
azonnal készít. — Anyagot is árusít.
Telefon szám 318.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

7591—1916. sz.

Árlejtési hirdetmény!

Nagyvárad város külső utaira szükséges az egyes utakra árlejtési feltételekben részletezett elosztás szerint kiszállítandó 1648 köbméter rostált kavics szállításának vállalatba adása céljából 1916 évi június hó 15-ik napjának d. e. 10 órákor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

Ajánlatot szóval vagy írásban zárt ajánlat útján a köbméterenkinti egység ár megjelölésével lehet tenni, zárt ajánlatok azonban csak az árverés megkezdéséig adhatók be.

Az árlejtési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők, s zárt ajánlattevők ajánlataikban világosan kitenni tartoznak, hogy azokat ismerik s magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Ajánlattevőt ajánlata azonnal, Nagyvárad városát azonban csak a polgármester idevonatkozó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi. A város fenntartja magának a jogot, hogy a beadott ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg az árverés eredményét megsemmisíthesse s új árverést rendeljen el, vagy a beadott ajánlatokat mellőzve a szállítást iránt tetszése szerint intézkedhessen.

Nagyvárad, 1916. évi május hó 30.

Komlóssy József

jog- és gazd. ügyi tanácsnok
mint az árverési küldöttség elnöke.

Vas és rézágak

afrik és lőszörmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajtott
ágak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Legbiztosabb és legmeg-
bizhatóbb nyaraltatás.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy egy helyben, mint nagyszalontai fiókküzetemben szörmeárukat, téliöltönyöket, függönyöket szőnyegeket stb. nyaraltatás végett nálam és fiókküzetemben méltóztassanak elhelyezni hol kiváncsra bármikor felmutatható. A nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és ki javítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van, ugyanazért kérem a nagyérdemű közönség szives bizalmát, kiváló tisztelettel

Zimányi András

német szücs. Színház utca 4. sz. Adorján-
palota. Telefon 824. Telep: Körös-utca 47.
saját ház.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt**, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Moff, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

* **Kiadó** Lahner György-utca 6. számú ház emeletén modern 2 szobás utcai lakás fürdőszobával aug. 1 re. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-tünteti s ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimanóczy-palota.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S Sándor-féle üzlethelyiség s ugyan-ott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Kiadó** olcsó bér mellett, vendéglő kávéház helyiségek berendezéssel, vagy anélkül, továbbá nagyobb és kisebb üzletek, raktárak, műhelyek hosszabb, vagy rövidebb időre, ugyiszintén modern berendezésű butorozott szobák. Nagy Sándor-utca 4. szám.

Ferolin a legjobb és legbiztosabb toalette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Legujabb táviratok.

A szabadkőművesek
megakadályozzák a pápa
békeakcióját.

Köln, május 31. A svájci határról táviratozza a Kölnische Volkszeitung tudósítója: A római Palazzo Giustinianóban nemzetközi szabadkőműves kongresszus ült össze, a melyen megjelent az angol nagypáholy képviselőiben a connaughti herceg, a francia páholyok részéről pedig Percin tábornok. A szabadkőműves kongresszusnak az a célja, hogy megakadályozza a pápát a békeközvetítésben, mert az entente államok szabadkőműves páholyai azt akarják, hogy a békeközvetítés az ő kezükben legyen.

Az olasz sajtó sejtelméi.

Budapest május 31. (Saját tudósítónktól.) Lugaóból jelentik: A Popolo d'Italia írja: Az osztrák magyar csapatok offenzívája által reánk mért csapások megrendítették az ország közvéleményét. Közeli veszedelem fenyegeti az országot, ha váratlan furdulat nem történik. A nép azonban nem hátrál meg. Ha a vezetőség energiája megtörik, akkor talpra áll a nemzet és felledhetetlen események szemtanúi leszünk.

A szerb csapatszállítás
befejezést nyert.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Latode francia tengerészeti miniszter a minisztertanácson közölte, hogy a szerb csapatok szállítása Korinából Szalonikiba befejezést nyert.

A szerb trónörökös levélben üdvözölte a francia tengerészeti hadvezetőséget.

Gyermekek szvetterek, harisnyák, sapkák, női mouslin, flor- és selyem harisnyák, valamint női keztyűket előnyös árakban árusít — a

SPITZER és LENGYEL cég
 detail osztálya
 Zöldfa-utca, a gyógyszerertárral szemben.

IZSÁK LIDIA
 elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,
 Nagy Sándor-u1



Park-szálloda
 épületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskókban nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilgigeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.
 :: Telefon : 11—53. ::

A magy. kir. ampelologiai intézet és számos hazai állami és külföldi szakintézetek tudományos kísérletek után megállapították és ajánlották, hogy a

„PEROCID“

az egyetlen alkalmas anyag szőlő permetezésénél a

rézgalic pótlására

A „PEROCID“: Ceritföld-sulfát, Rádium, Thorium ritka nemes földfémek sulfátjainak vegyülete, mely a

Peronospora tenyészetet megöli.

Garantált 35, 40%-os „PEROCID“

MAJUNGA RAFFIAHÁNC, legfinomabb GÉPOLAJ kapható mérsékelt áron

Mihelfy és Kandel

fűszer-nagykereskedésében
 NAGYVÁRAD, Nagypiac-tér.

MINNIGRAF

a legtökéletesebb
FÉNYKÉPEZŐGÉP

amellyel egyszeri töltésre
 50 felvétel eszközölhető.

A gép külön berendezés nélkül mint:

Másoló készülék.
 Diapositívok készítésére.
 Vetítésre 2 méterig.
 Nagyító készülékekkel 30×40 cm-ig használható.

A gép 5×6×13 cm. nagyságu csinos korbáccsal és egy fényerős lencsével van ellátva, amely lehetővé teszi bármily kedvezőtlen időben is éles képeket készíteni és mint ilyen turista célokra kiválóan alkalmas.

Kapható:

RIGLER JÓZSEF EDE

papírneműgyár részv.-társaság fényképészeti cikkek raktárában.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 3. sz.

5.

Elsőrendű **jégszekrények** olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiainál
 Nagyvárad.

2—3 kisebb lakásokból álló

MAGÁN HÁZAT

megvételre keresek, ajánlatok a Nagyváradai Napló kiadóhivatalába.

EMIR ARCMOSÓ

legtökéletesebb készítmény bőrhámlás és sömör; továbbá izzadó-, fényes, zsíros-, atkás (mitesseres) arcra. Ha naponta többször az arcunkat EMIR-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodásan szép lesz, mintha valami mesés lehetfinomságu harmattal lenne bevonva.

Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Legszebb fekete vagy barna színre fest a

KELETI HAJFESTŐ

Egy pár perc alatt bármilyen haját, vagy bejuszta a legszebb fekete, vagy barna színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehessen mosni.

Egy készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől meg akar szabadulni, ha tiszta fehér arcobort öbajt, úgy használjon

Alabástrom-arckenőcsőt

Egy tégly ára 1 kor. 20 fillér.

10 koronás vidéki megrendeléseket költségmentesen szállítok.

Fenti szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL gyógyszerésznél

Arany Kereszt gyógytárban.
 Szent László-tér, a Városháza mellett.